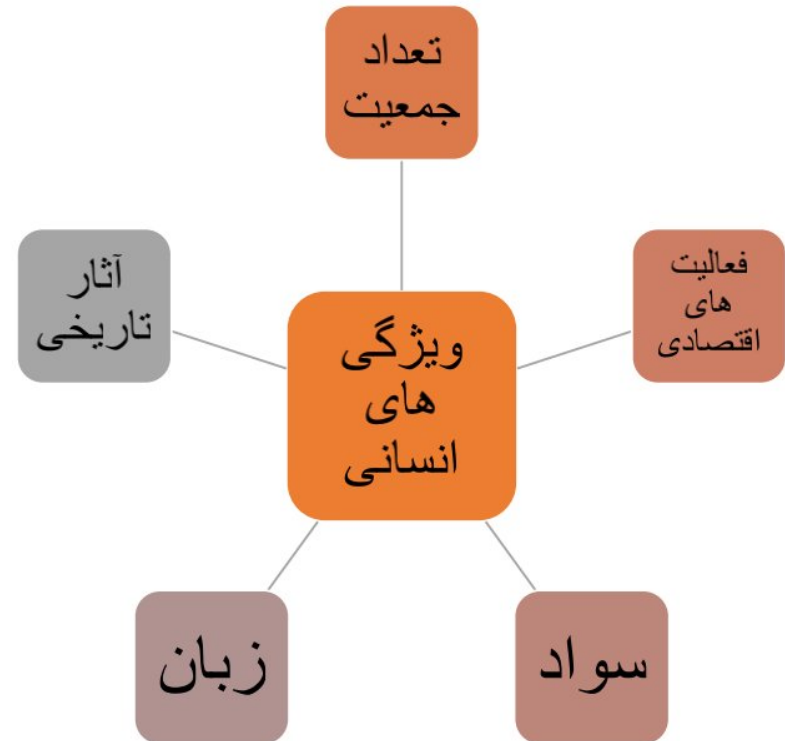
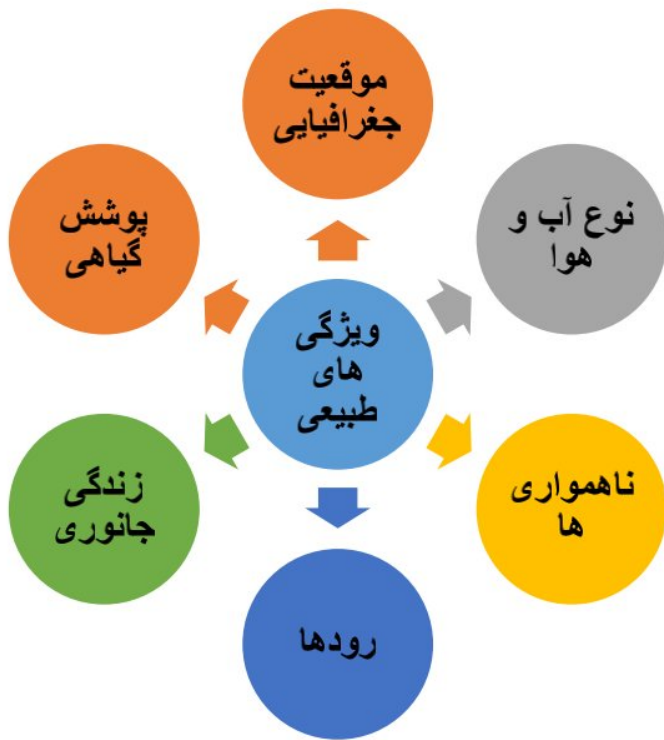

درس ۹
من کجا زندگی می کنم

ویژگی های طبیعی

ویژگی های انسانی

هر مکان ویژگی هایی دارد . این ویژگی ها ۲ نوع هستند.

دانش جغرافیا

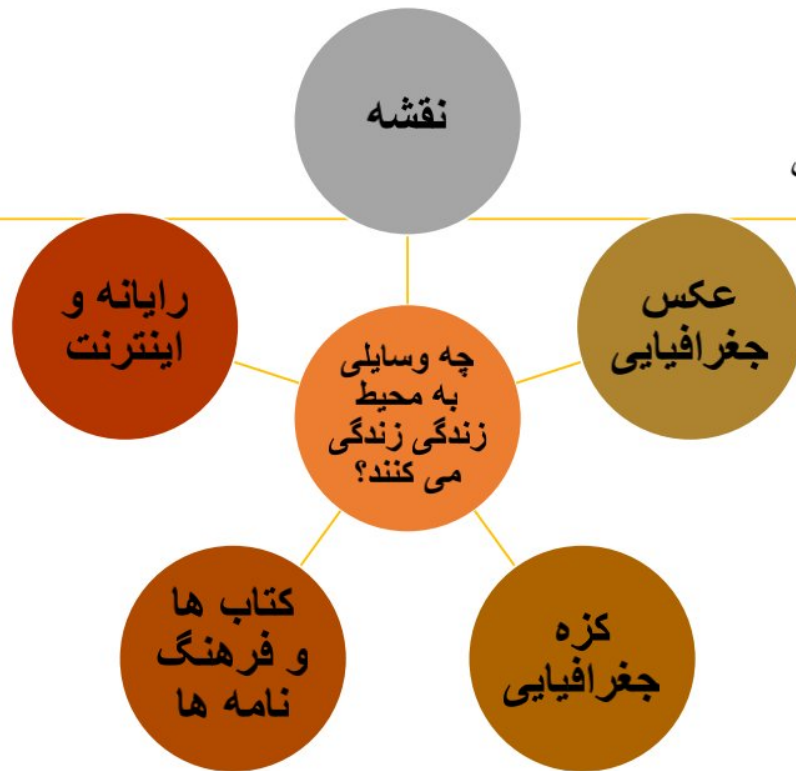
به ما کمک می کند که ویژگی های طبیعی و انسانی مکان های مختلف را بشناسیم و رابطه بین این ویژگی ها را بفهمیم.

جغرافی دانان معمولا کار خود را چگونه آغاز می کنند؟

جغرافی دانان معمولا کار خودشان را با پرسش هایی درباره یک مکان آغاز می کنند و سپس درباره این پرسش ها تحقیق می کنند تا پاسخ آنها را پیدا کنند.

پرسش های جغرافیای با چه کلماتی آغاز می شود؟

کجا / چرا ؟ چگونه ؟ چه موقع ؟ و چه کسانی

نقشه وسیله مهمی در جغرافیا است؟

زیرا از طریق آن اطلاعات زیادی به دست می آوریم.

نقشه ها محل دقیق پدیده های طبیعی مانند: کوه، رود، جنگل و پدیده های انسانی مثل:

راه ها، پل ها و سدها را نشان می دهد.

تعریف نقشه

- نقشه ، تصویری از سطح زمین است که به نسبت مورد نیاز کوچک شده است.

مقیاس خطی

- در زیر هر نقشه، شما خطی مشاهده می کنید که به آن مقیاس خطی می گویند و با استفاده از آن می توانید فاصله واقعی مکان ها را روی زمین محاسبه کنید.

کره جغرافیایی:

- نمونه کوچکی از کره زمین است که می توان شکل واقعی بخش های مختلف سیاره زمین را روی آن مشاهده کرد.

کتاب ها فرهنگ نامه ها:

- کتاب ها و فرهنگ نامه های زیادی وجود دارند که با مطالعه آنها می توانیم با مکان های مختلف و شیوه های زندگی مردم در این مکان ها آشنا شویم.

رایانه و اینترنت:

- از لوح های فشرده CD می توانیم اطلاعات بسیار خوبی درباره موضوعات جغرافیایی به دست بیاوریم. امروزه از طریق وارد شدن به پایگاه های اینترنتی می توان اطلاعات را به صورت متن ، تصویر، نقشه و فیلم به دست آورد.

درس ۱۰
ایران ، خانه ما

علت اصلی طمع برخی کشورهای استعمارگر به کشور ایران؟

منابع طبیعی

استعدادهای فراوان (انسان های هوشیار و پرتوان)

مقاومت مردم ایران در مقابل زورگویی های دیگران

۱۶۴۸۱۹۵ کیلومتر مربع

مساحت ایران

۸۰ میلیون نفر

جمعیت ایران در سال ۱۳۹۵

شهرنشین

عده زیادی در شهرهای کوچک و بزرگ زندگی می کنند.

روستانشین

تعدادی در روستا زندگی می کنند.

عشایر

عده کمی نیز زندگی عشایری دارند.

زندگی مردم ایران به ۳ شکل است

در هر شهرستان
تعدادی شهر و
روستا وجود دارد.

هر استان به چند
شهرستان تقسیم می
شود.

استان به وسیله
استانداری اداره می
شود

استان

برای اداره بهتر
کشور ، آن را به
بخش هایی تقسیم
کرده اند:

شهر ها چگونه اداره می شود؟

شهر ها توسط شورای اسلامی شهر و شهردار اداره می شوند.

- اعضای شورای شهر را مردم آن شهر انتخاب می کنند

شهرداری :

شهرداری موسسه ای است که برای اداره بهتر شهر به وجود آمده و خدماتی به ساکنان شهر ارائه می کند.

- کارکنان شهرداری برای داشتن شهری زیباتر و آسایش زندگی ساکنان شهر تلاش می کنند.

برخی از مهم ترین خدمات و وظایف شهرداری

ایجاد و نگهداری فضای سبز، نظافت و زیباسازی شهر و احداث بوستان ها و مکان های ورزشی و تفریحی برای کودکان و بزرگسالان

صادر کردن پروانه ساختمان، نظارت بر چگونگی ساخت و سازها و تلاش برای حفظ و تقویت هویت بومی و اسلامی آنها

توسعه و نظارت بر حمل و نقل عمومی (تاکسی، اتوبوس و مترو) و تامین آنها برای رفت و آمد مردم

ترویج دین داری و فضیلت های اخلاقی در فضای شهر

احداث ، تعمیر یا اصلاح راه های شهری ، پل ها و تونل ها و ...

ایجاد خانه های سلامت و فرهنگ سراها، برای ترویج سبک زندگی اسلامی و پر کردن صحیح اوقات فراغت

شهروندان باید هر سال مبلغی به عنوان عوارض نوسازی به شهرداری بپردازند.

شهرداری بخشی از درآمد خود را از مردم

و بخشی را از بودجه عمومی کشور دریافت می کند

شهرداری برای انجام این خدمات باید پول زیادی هزینه کند.

روستاها چگونه اداره می شوند؟

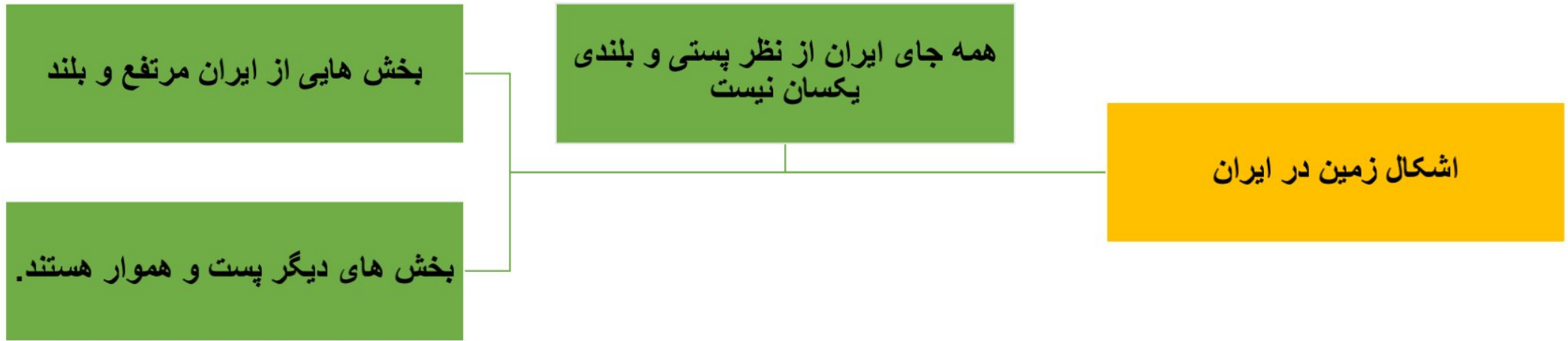
این شورا برای اداره روستا و بهتر شدن وضع آن و اقداماتی از قبیل: جلب مشارکت و همکاری های عمومی برای آبادانی بیشتر روستا، شناسایی نیازهای مختلف روستا (مانند ساخت یا تعمیر مدرسه، پل، مسجد، قنات و ...) تلاش برای رفع آنها و امور دیگر، تصمیم گیری می کند.

برای تشکیل شورای اسلامی روستا، افراد با توجه و مورد اعتماد روستا با رای مردم انتخاب می شوند

روستاها توسط شورای اسلامی و دهیار اداره می شوند.

وظایف شورای اسلامی روستا

- جلب مشارکت و همکاری های عمومی برای آبادانی بیشتر روستا
- تلاش برای رفع آنها و امور دیگر ، تصمیم گیری می کند.
- ساخت یا تعمیر مدرسه ، پل ، مسجد ، قنات و
- شناسایی نیازهای مختلف روستا

• در دامنه های شمالی رشته کوه البرز که رو به دریا قرار دارد، برف و باران فراوان می بارد. این دامنه ها پوشیده از جنگل های انبوه است. به عکس دامنه های جنوبی البرز بدون رطوبت مانده و فقط زمستان برف و باران دریافت می کند و در نتیجه پوشش گیاهی کمتری دارند.

مقایسه دامنه های شمالی
البرز با دامنه های
جنوبی البرز

رشته کوه
زاگرس

رشته کوه زاگرس در غرب ایران کشیده شده و جهت آن شمال غربی - جنوب شرقی (↘) است.

قله های بلند زاگرس: دنا - زرد کوه - اشترانکوه

• در دامنه های شمال غربی برف و باران فراوانی می بارد اما هر چه به سمت جنوب زاگرس پیش می رویم از میزان برف و باران کاسته می شود.

مقایسه دامنه های
شمال غربی
زاگرس با دامنه
های جنوبی زاگرس

قله های بلند نواحی مرکزی : کرکس - شیرکوه - هزار - لاله زار

کوهپایه

در فاصله بین شیب تند کوه و دشت قرار دارد. زمین هایی که از یک سو به کوه ها و از سوی دیگر به دشت ها مربوط می شود.

نواحی پست و هموار ایران

شامل دشت ها و جلگه ها است.

۲ دشت وسیع ایران

دشت کویر و دشت لوت

دشت

برخی از دشت ها به دلیل داشتن خاک مساعد و آب و هوای مناسب حاصلخیزند.

جلگه

جلگه ها نیز زمین های حاصلخیز و مناسبی برای کشاورزی هستند.

چراگاه

در کوهپایه ها ، علفزارهایی روپیده است که از آنها به عنوان چراگاه استفاده می شود.

ایران

- در جنوب غربی قاره آسیا قرار دارد.

سیاره زمین

قاره ها و اقیانوس های پهناور دارد.

جلگه چگونه بوجود می آید؟

وقتی رود از بالای کوه به سمت پایین جریان می یابد

به تدریج با کم شدن شیب زمین توانایی رود برای حمل رسوبات کم می شود

و آنها را در اطراف خود ته نشین می کند.

محیط زندگی خود را بشناسیم

فصل ۵

حوزه‌های موضوعی:

- مکان و فضا
- نظام اجتماعی
- فرهنگ و هویت

شما در کجا زندگی می‌کنید؟ در کدام شهر یا روستا؟
اگر کسی از شما بخواهد محیطی را که در آن زندگی
می‌کنید، برایش توصیف کنید، چه می‌گویید؟
هر یک از ما در یکی از شهرها یا روستاهای ایران عزیز
به سر می‌بریم.
محیط زندگی ما دارای ویژگی‌های طبیعی و انسانی است.
چه خوب است مکانی را که در آن زندگی می‌کنیم بشناسیم
تا بتوانیم در حفاظت و آبادانی آن بکوشیم.

شما با آموختن این فصل و انجام فعالیت‌های آن در می‌یابید:

- برای شناخت یک مکان، چگونه پرسش‌های جغرافیایی طرح کنیم؟
- چه وسایلی به شناخت محیط زندگی ما کمک می‌کند؟
- انواع نقشه کدام است و چگونه می‌توان از نقشه‌ها استفاده کرد؟
- ویژگی‌های مهم طبیعی و انسانی کشور ما چیست؟

من کجا زندگی می‌کنم؟

در این درس، برخی دانش‌آموزان از نواحی مختلف کشورمان ایران، می‌خواهند درباره محل زندگیشان، با ما صحبت کنند.

فعالیت

۱- متن را بخوانید. با همفکری یکدیگر بگویید شهری که مهدیه در آن زندگی می‌کند چه تفاوت‌ها و چه شباهت‌هایی با روستای سامان دارد؟ مقایسه کنید.

بیشتر بدانیم

سلام، بچه‌ها **درباره شهر سمنان توضیح دهید** جواب: کل صفحه 44

من مهدیه هستم و در شهر سمنان زندگی می‌کنم. شهر سمنان مرکز استان سمنان است. رشته کوه‌های البرز در شمال استان سمنان قرار دارند. استان ما از جنوب به دشت کویر منتهی می‌شود. کمبود بارندگی و نبودن رودهای دائمی از یک طرف و زمین‌های نمکی از سوی دیگر موجب شده است که فعالیت کشاورزی در منطقه ما محدود باشد.

شهر ما حدود ۱۲۶۰۰۰ نفر جمعیت دارد و یکی از شهرهای معروف ایران است. سمنان یک شهر دانشگاهی است و مراکز آموزشی زیادی در آن وجود دارد. حدود ۹۵ درصد مردم سمنان باسواد هستند. وجود معادن فراوان موجب شده است که کارخانه‌های سیمان و گچ در این منطقه زیاد باشد. استان سمنان یک استان صنعتی است و صنایعی نظیر ماشین‌آلات و صنایع غذایی در آن وجود دارد.

بچه‌ها، شهر ما بر سر راه تهران - مشهد واقع است و راه‌آهن از کنار شهر ما عبور می‌کند. آیا تاکنون از شهر ما عبور کرده‌اید؟

مسجد جامع و دروازه ارگ و بازار سمنان از دیدنی‌های شهر ما است.

بیشتر بدانیم

سلام، بچه‌ها

درباره روستای سامان توضیح دهید جواب: کل صفحه 45

ما دانش‌آموزان مدرسه شهید روحی هستیم که با کمک معلم عزیزمان و همسرش که او نیز معلم خوب ماست، مشغول تحصیل هستیم. ما در روستای سامان که در استان مرکزی واقع شده است، زندگی می‌کنیم. روستای سامان در دامنه جنوبی کوه خرقان قرار دارد و به همین دلیل آبشارهای بزرگ و کوچک و رودخانه پرخروشی دارد.

روستای ما از دو بخش قلعه بالا و قلعه پایین تشکیل شده و حدود ۷۰۰ نفر جمعیت دارد. دشت حاصلخیز و آب مناسب، کشاورزی و باغداری را در روستای ما رونق زیادی بخشیده است. مهم‌ترین محصولات کشاورزی آن غلات، انگور، زردآلو، گردو، و بادام است. بچه‌های روستا علاوه بر درس خواندن در کارهای کشاورزی به خانواده‌شان کمک می‌کنند.

جاذبه‌های طبیعی زیادی چون آبشارهای بزرگ و کوچک، درختان کهن، رودخانه خروشان و پوشش گیاهی خاص، امکان کوهپیمایی و کوهنوردی را برای گردشگران در این روستا فراهم نموده است.

ویژگی‌های هر مکان را نام برده و توضیح دهید

شما با انجام فعالیت ۱ پی‌بردید که (هر مکان ویژگی‌هایی دارد. این ویژگی‌ها دو نوع هستند: ویژگی‌های طبیعی، ویژگی‌های انسانی).

ویژگی‌های طبیعی: مثل موقعیت جغرافیایی*، نوع آب‌وهوا، ناهمواری‌ها*، رودها، پوشش گیاهی و زندگی جانوری و...

ویژگی‌های انسانی: مثل تعداد جمعیت، فعالیت‌های اقتصادی، سواد، زبان، آثار تاریخی و...

دانش جغرافیا چه کمکی به ما می کند؟

دانش جغرافیا به ما کمک می کند که ویژگی های طبیعی، انسانی و اقتصادی مکان های مختلف را بشناسیم و رابطه بین این ویژگی ها را بفهمیم.

• پرسش های جغرافیایی درباره پرسش های جغرافیایی توضیح دهید

جغرافی دان ها معمولاً کار خودشان را با پرسش هایی درباره یک مکان آغاز می کنند و سپس درباره این پرسش ها تحقیق می کنند تا پاسخ آنها را پیدا کنند. پرسش های جغرافیایی با کلماتی مانند کجا؟ چرا؟ چگونه؟ چه موقع؟ و چه کسانی؟ آغاز می شود.

فعالیت

۲- به چند گروه تقسیم شوید. هر گروه تعدادی پرسش درباره محل زندگی خودتان بنویسید. (نیازی به پاسخ دادن به پرسش ها نیست). هر گروهی که تعداد بیشتری پرسش طرح کند، امتیاز بیشتری می گیرد.

• چه وسایلی به شناخت محیط زندگی کمک می کنند؟

جغرافی دانان از ابزار و وسایل مختلفی برای شناخت محیط استفاده می کنند. نقشه را تعریف کنید و انواع آن را توضیح دهید

• نقشه: نقشه، وسیله مهمی در جغرافیا است زیرا از طریق آن اطلاعات زیادی به دست می آوریم. نقشه ها محل دقیق پدیده های طبیعی مانند کوه، رود، جنگل و پدیده های انسانی مثل راه ها، پل ها، سدها و... را نشان می دهند. نقشه ها انواع گوناگون دارند و هر کدام از آنها اطلاعات خاصی را به ما می دهند؛ برای مثال: نقشه ناهمواری ها، نقشه تقسیمات کشوری (استان ها)، نقشه راه ها، نقشه های گردشگری و اطلس ها*.

فعالیت

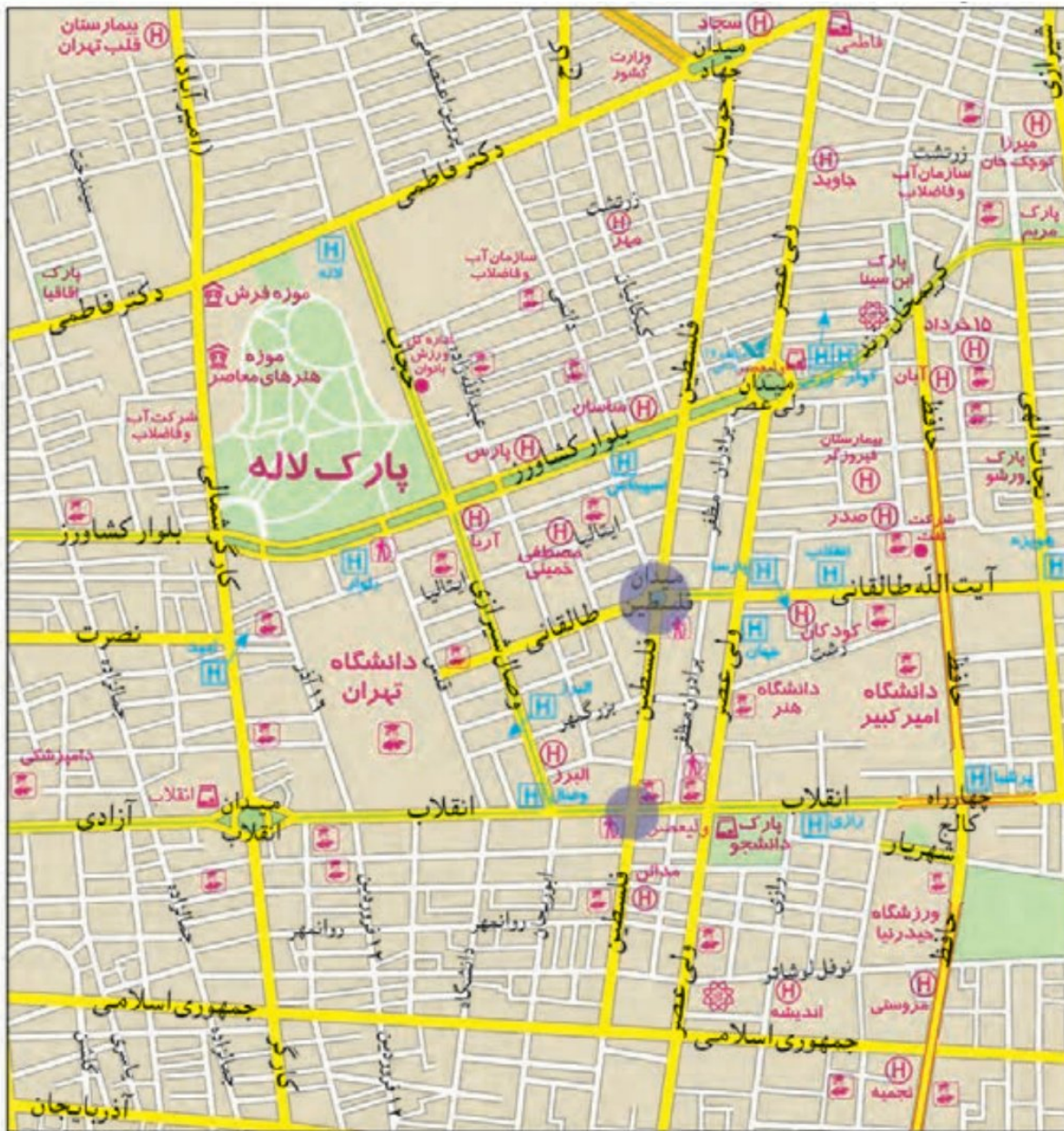
۳- آیا روی دیوار کلاس شما نقشه ای نصب شده است؟ چه نقشه ای؟

۴- اکنون کتاب را ورق بزنید و نقشه گردشگری، ناهمواری ها، تقسیمات کشوری و راه ها را پیدا کنید و به یکدیگر نشان دهید. هر کدام از این نقشه ها چه چیزهایی را نشان می دهند؟

• نقشه، تصویری افقی از سطح زمین است که به نسبت مورد نیاز کوچک شده است.

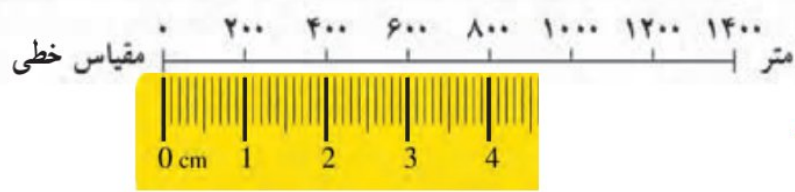
برای مثال، فاصله میدان فلسطین تا خیابان انقلاب در نقشه صفحه بعد ۶۰۰ متر است در حالی که روی نقشه آن را فقط

۳ سانتی متر می بینیم.

راهنمای نقشه

- بزرگراه
- خیابان اصلی
- خیابان فرعی
- ایستگاه مترو
- بیمارستان
- دانشگاه، مراکز آموزش عالی
- شهرداری
- فرهنگسرا
- موزه
- پایانه بین شهری
- کلاتری، حوزه انتظامی
- هتل
- دفتر مرکزی پست
- پارک
- فضای سبز

مقیاس خطی را توضیح دهید

در زیر هر نقشه، شما خطی مشاهده می کنید که به آن مقیاس خطی می گویند و با استفاده از آن می توانید فاصله واقعی مکان ها را روی زمین محاسبه کنید. ابتدا با خط کش فاصله مکان ها را روی نقشه اندازه بگیرید؛ فاصله میدان فلسطین تا خیابان انقلاب روی نقشه ۳ سانتی متر است، سپس خط کش را با همان مقدار ۳ سانتی متر روی مقیاس خطی بگذارید. می بینید که ۳ سانتی متر روی نقشه برابر با ۶۰۰ متر روی زمین است.

فعالیت

- ۵- اگر بخواهید از میدان انقلاب به تقاطع کارگر شمالی و بلوار کشاورز بروید، چه مسافتی (چند متر) را باید طی کنید؟
- ۶- اگر بخواهید از میدان انقلاب تا چهارراه فلسطین بروید چند متر را طی می کنید؟ چند کیلومتر؟

درباره عکس توضیح دهید و انواع عکس را توضیح دهید. جواب: کل صفحه 48

● عکس: عکس‌ها نیز وسیله مهمی برای مطالعه و شناخت محیط هستند.

عکس‌های معمولی با دوربین از مناظر طبیعی، شهرها، خانه‌ها و فعالیت‌های انسانی گرفته می‌شود.

روستای پالنگان - کردستان

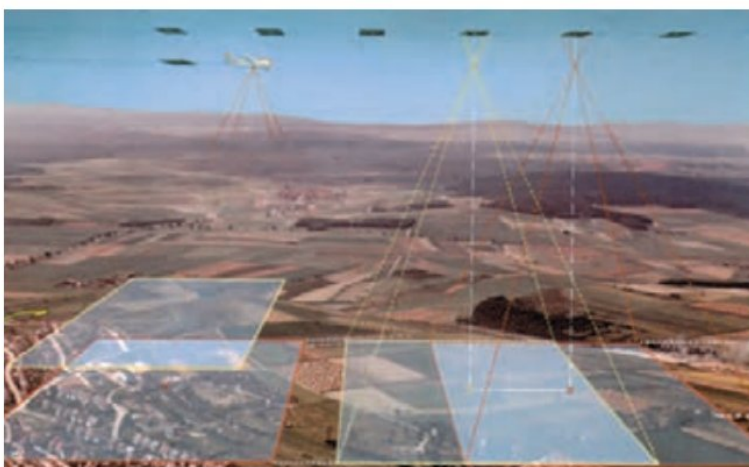
جنگل ارسباران - آذربایجان شرقی

فعالیت

۷- عکس‌های ۱ و ۲ را با هم مقایسه کنید و بگویید از هر تصویر چه چیزهایی درباره ویژگی‌های طبیعی یا انسانی این منطقه‌ها می‌توانید حدس بزنید؟ چرا؟

۸- اگر تاکنون عکسی از ویژگی‌های طبیعی یا انسانی محیط زندگی خود گرفته‌اید، به کلاس بیاورید و روی تابلو نصب کنید.

۹- آیا می‌دانید که مسلمانان از پیش‌گامان دانش جغرافیا بودند و نقشه‌های فراوانی از جهان و نقاط مختلف آن تهیه کرده‌اند؟ دانش و کتاب‌های این عالمان مسلمان، در پیشرفت جغرافیا در جهان، مؤثر بوده است. چند نفر از جغرافی‌دانان مسلمان را شناسایی و در کلاس معرفی کنید. سپس با کمک معلم خود، چند نقشه قدیمی را که بدون ابزارهای جدید ترسیم شده‌اند، در کلاس بیاورید و درباره آنها گفت‌وگو کنید.

از عکس‌های هوایی برای تهیه نقشه‌های جغرافیایی

استفاده می‌شود. این عکس‌ها با دوربین‌هایی که در هواپیما

نصب شده گرفته می‌شود.

تصاویر ماهواره‌ای توسط ماهواره‌ها تهیه و به

زمین فرستاده می‌شود. از این تصاویر نیز اطلاعات زیادی

درباره مکان‌ها به دست می‌آوریم.

نقشه همان منطقه

تصویر ماهواره‌ای یک منطقه

کره جغرافیایی چه کمکی به جغرافیدانان می‌کند؟

● کره جغرافیایی: کره جغرافیایی نمونه کوچکی از کره زمین

است که می‌توان شکل واقعی بخش‌های مختلف سیاره زمین را روی آن

مشاهده کرد.

● کتاب‌ها و فرهنگ‌نامه‌ها: کتاب‌ها و فرهنگ‌نامه‌های بسیاری

وجود دارند که با مطالعه آنها می‌توانیم با مکان‌های مختلف و شیوه‌های

زندگی مردم در این مکان‌ها آشنا شویم.

کتاب‌ها و فرهنگ‌نامه‌ها چه کمکی به جغرافیدانان می‌کند؟

● رایانه و اینترنت: از لوح‌های فشرده (CD) می‌توانیم

اطلاعات بسیار خوبی درباره موضوعات جغرافیایی به دست بیاوریم.

امروزه از طریق وارد شدن به پایگاه‌های اینترنتی، می‌توان اطلاعات را

به صورت متن، تصویر، نقشه و حتی فیلم به دست آورد.

رایانه و اینترنت چه کمکی به جغرافیدانان می‌کند؟

فعالیت

۱۰- به طور گروهی در کتابخانه مدرسه یا سایر کتابخانه‌ها جست‌وجو کنید و کتابی که درباره یک مکان یا مردم یک

منطقه اطلاعاتی به ما می‌دهد پیدا کنید و به کلاس بیاورید.

۱۱- اگر در مدرسه به رایانه، لوح‌های فشرده و اینترنت دسترسی دارید، با راهنمایی معلم درباره ویژگی‌های یک مکان

و نقشه آن، جست‌وجو کنید و اطلاعاتی به دست بیاورید.

ایران، خانه ما

درس ۱۰

علت اصلی طمع برخی کشورهای استعمارگر به کشور ما ایران چیست؟

ایران عزیز ما، دارای فرهنگ و تمدن چند هزار ساله و بسیار عمیق و ارزشمندی است. ایران دارای منابع طبیعی و انسان‌های

هوشیار و پرتوان فراوانی است. **علت اصلی طمع برخی کشورهای استعمارگر به کشور ما نیز، همین منابع و استعداد‌های فراوان و**

همچنین مقاومت مردم این سرزمین در مقابل زورگویی‌های دیگران است.

شهر و روستایی که ما در آن زندگی می‌کنیم، جزئی از کشور عزیز ما، ایران است. کشور ما یکی از کشورهای نسبتاً وسیع جهان

است و اکنون ۱,۶۴۸,۱۹۵ کیلومتر مربع وسعت دارد. در طول تاریخ، بخش‌هایی از این سرزمین، به علت‌های مختلفی جدا گردید. اما

پس از انقلاب اسلامی و با وجود تهاجم دشمنان، حتی یک متر مربع از آن نیز به دست بیگانگان نیفتاده است.

جمعیت ایران در سال ۱۳۹۵، نزدیک به

۸۰ میلیون بوده است (عده زیادی از مردم ایران در

شهرهای کوچک و بزرگ زندگی می‌کنند و تعدادی

از مردم نیز در روستاها به سر می‌برند. عده کمی از

هم‌وطنان ما نیز زندگی عشایری* دارند.) **درباره استان توضیح دهید**

به نقشه نگاه کنید. (برای اداره بهتر کشور، آن

را به بخش‌هایی تقسیم کرده‌اند که به هر یک استان

می‌گویند. استان به وسیله استانداری اداره می‌شود.

هر استان نیز به چند شهرستان تقسیم می‌شود.

در هر شهرستان تعدادی شهر و روستا وجود دارد.)

شهر یا روستای محل زندگی شما جزء کدام

شهرستان است؟

راهنما
میلومتر ۰ ۱۰۰ ۲۰۰ ۳۰۰ ۴۰۰ ۵۰۰
مرز ایران — پایتخت
مرز استان * مرکز استان

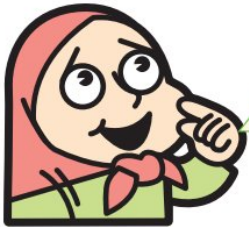
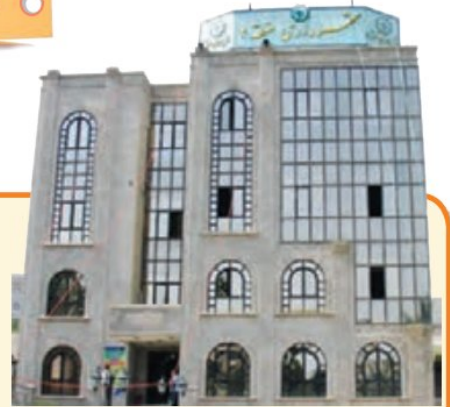
فعالیت

۱- کاربرگه شماره (۳) را برای آشنایی بیشتر با

تقسیمات کشوری در کلاس کامل کنید.

شهر و روستا چگونه اداره می شود؟

در هر شهری، شهرداری وجود دارد.

شهرداری چه کارهایی انجام می دهد؟

شهرها چگونه اداره می شوند؟

شهرها توسط شورای اسلامی شهر و شهردار اداره می شوند.

اعضای شورای شهر را مردم آن شهر انتخاب می کنند.
(**لحظه در باره شهرداری توضیح دهید**)
شهرداری مؤسسه ای است که برای اداره بهتر شهر به وجود آمده و خدماتی به ساکنان شهر ارائه می کند. کارکنان شهرداری برای داشتن شهری زیباتر و آسایش زندگی ساکنان شهر تلاش می کنند.)

برخی از مهم ترین خدمات و وظایف شهرداری؟

(**لحظه**)
• ایجاد و نگهداری فضای سبز، نظافت و زیباسازی شهر و احداث بوستان ها و مکان های ورزشی و تفریحی برای کودکان و بزرگسالان

• صادر کردن پروانه ساختمان*، نظارت بر چگونگی ساخت وسازها و تلاش برای حفظ و تقویت هویت بومی و اسلامی در آنها
• توسعه و نظارت بر حمل و نقل عمومی (تاکسی، اتوبوس و مترو) و تأمین آنها برای رفت و آمد مردم

• ترویج دین داری و فضیلت های اخلاقی در فضای شهر
• احداث، تعمیر یا اصلاح راه های شهری، پل ها، تونل ها و...
• ایجاد خانه های سلامت و فرهنگ سراها، برای ترویج

سبک زندگی اسلامی و پرکردن صحیح اوقات فراغت)

شهرداری درآمد خود را از کجا تامین می کند؟

شهرداری برای انجام این خدمات باید پول زیادی هزینه کند. شهرداری بخشی از درآمد خود را از مردم و بخشی را از بودجه عمومی کشور دریافت می کند. برای مثال شهرنشینان باید هر سال مبلغی به عنوان عوارض نوسازی به شهرداری بپردازند.

درباره عوارض نوسازی توضیح دهید

روستاها چگونه اداره می شوند؟

وظایف شورای اسلامی روستا چیست؟

روستاها توسط شورای اسلامی روستا و دهیار اداره می شوند. برای تشکیل شورای اسلامی روستا، افراد با تجربه و مورد اعتماد روستا با رأی مردم انتخاب می شوند. این شورا برای اداره روستا و بهتر شدن وضع آن و اقداماتی از قبیل: جلب مشارکت و همکاری های عمومی برای آبادانی بیشتر روستا، شناسایی نیازهای مختلف روستا (مانند ساخت یا تعمیر مدرسه، پل، مسجد، قنات و...) و تلاش برای رفع آنها و امور دیگر، تصمیم گیری می کند.

فعالیت

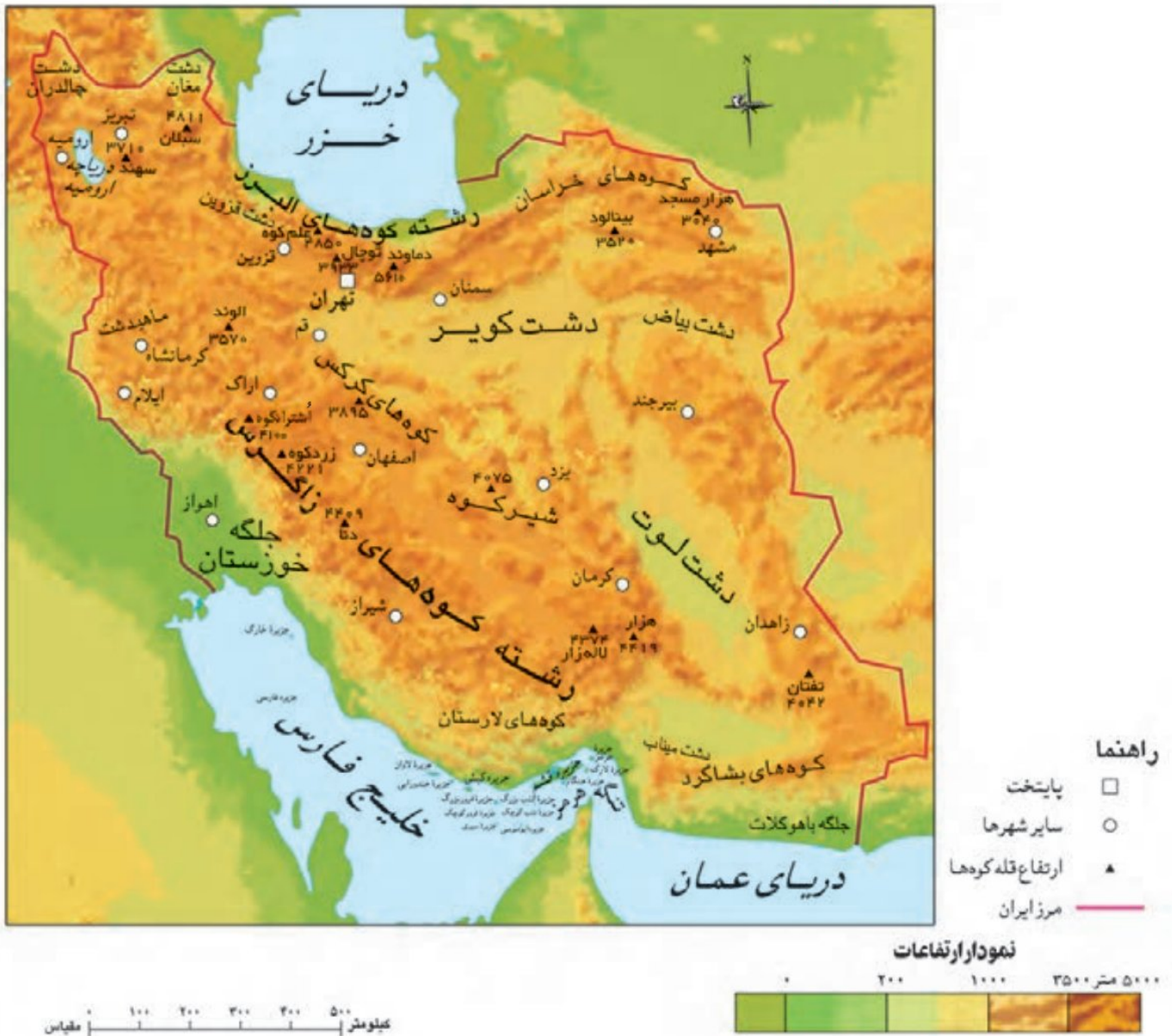
- ۲- به تصویر قبض عوارض نوسازی توجه کنید. از پدر و مادرتان درباره آن پرس و جو کنید و اگر می توانید یک نمونه آن را به کلاس بیاورید و به هم کلاسی هایتان نشان دهید.
- ۳- مردم چگونه می توانند با مشارکت خود، مسئولان اداره شهر یا روستا را، برای حفاظت شهر یا روستا یا وظایف دیگر شهرداری ها یا دهیاری ها، یاری رسانند؟

• اشکال زمین در ایران

اشکال زمین در ایران چگونه است؟

به نقشه نگاه کنید. همان طور که می بینید (همه جای ایران از نظر پستی و بلندی یکسان نیست. بخش هایی از ایران مرتفع و بلند و

بخش های دیگر پست و هموار هستند.)

نواحی مرتفع و بلند

شمال

• کوه های آذربایجان در شمال غربی ایران قرار گرفته اند. قله های آتشفشانی این کوه ها کدام اند؟ **سهند و سبلان**

• رشته کوه البرز در شمال ایران واقع است و مانند دیواری دریای خزر را از قسمت های داخلی کشور جدا می کند. قله های

مهم این رشته کوه را پیدا کنید و نام ببرید. **علم کوه ، توچال ، دماوند**

تفاوت دامنه های شمالی رشته کوه البرز با دامنه های جنوبی البرز را توضیح دهید

- کوه های خراسان در شمال شرقی ایران قرار دارند.
  - در دامنه های شمالی رشته کوه البرز که روبه دریا قرار دارد، برف و باران فراوان می بارد. این دامنه ها پوشیده از جنگل های انبوه است؛ به عکس، دامنه های جنوبی البرز کم رطوبت مانده و فقط در فصل زمستان برف و باران دریافت می کنند و در نتیجه پوشش گیاهی کمتری دارند.
- غرب

● رشته کوه زاگرس در غرب ایران کشیده شده است و جهت آن شمال غربی - جنوب شرقی (↘) است.

وقتی خورشید به آب های دریای خزر می تابد، آب ها تبخیر می شوند و این بخارها در امتداد کوه های البرز بالا می روند و در ارتفاعات سرد می شوند و دوباره به صورت باران فرو می ریزند.

در دامنه های شمال غربی برف و باران فراوانی می بارد اما هر چه به سمت جنوب زاگرس پیش می رویم از میزان برف و باران کاسته می شود. به نقشه صفحه قبل نگاه کنید.

قله های بلند زاگرس کدام اند؟ دنا، زردکوه، اشترانکوه وضعیت بارندگی در رشته کوه زاگرس چگونه است؟

دنا (در استان کهگیلویه و بویراحمد) یکی از قله های مرتفع زاگرس است که ۴۴۰۹ متر ارتفاع دارد.

مرکز و جنوب شرقی

- در نواحی مرکزی و جنوب شرقی ایران نیز کوه های بلند و پراکنده ای وجود دارد. آیا می توانید چند قله بلند را در نواحی مرکزی ایران پیدا کنید و نام ببرید؟ کرکس، شیرکوه، هزار، لاله زار

کوهپایه ها در فاصله بین شیب تند کوه و دشت قرار دارند.

فعالیت

۴- کاربرگه شماره (۴) قله های مهم ایران را در کلاس کامل کنید.

نواحی پست و هموار

● نواحی پست و هموار ایران شامل دشت‌ها و جلگه‌ها است.

به نقشه صفحه ۵۳ توجه کنید. دو دشت وسیع ایران کدام‌اند؟

برخی از دشت‌ها به دلیل داشتن خاک مساعد و آب و هوای مناسب حاصلخیزند. جلگه‌ها نیز زمین‌های حاصلخیز و مناسبی برای

کشاورزی هستند.

آیا می‌توانید با توجه به آنچه در سال‌های قبل خواندید بگویید جلگه چگونه تشکیل می‌شود؟ **کوهپایه و چراگاه را تعریف کنید**

● در کوهپایه‌ها یعنی زمین‌هایی که از یک سو به کوه‌ها و از سوی دیگر به دشت‌ها مربوط می‌شود، علفزارهایی روئیده است که از

آنها به عنوان چراگاه استفاده می‌شود.

دشت لار، تهران

فعالیت

۵- کاربرگه شماره (۵) اشکال ناهمواری‌ها و دشت‌ها و جلگه‌های ایران را در کلاس انجام دهید.

۶- کاربرگه شماره (۶) ایران در جهان را در کلاس انجام دهید.

زمین، خانه ما

همه مردم در خانه بزرگ تری زندگی می‌کنند. این خانه بزرگ، سیاره زمین

نام دارد. کشور ما ایران، یکی از کشورهای سیاره زمین است. سیاره زمین قاره‌ها

و اقیانوس‌های پهناور دارد. ایران در جنوب غربی قاره آسیا واقع شده است.

موقعیت جغرافیایی: به محل یا جای قرارگرفتن یک مکان، موقعیت جغرافیایی آن مکان

می‌گویند.

ناهمواری: به پستی و بلندی‌های سطح زمین، ناهمواری می‌گویند.

اطلس: مجموعه‌ای از نقشه‌ها که در یک کتاب جمع‌آوری شده باشد.

زندگی عشایری: در این نوع زندگی، افراد با دام‌هایشان برای یافتن چراگاه مناسب از جایی

به جای دیگر کوچ می‌کنند.

پروانه ساختمانی: مجوزی که افراد برای ساختن خانه یا هر بنای دیگر باید از شهرداری

بگیرند تا بر طبق اصول و مقررات لازم ساختمان را بسازند. خانه‌هایی که مجوز دارند، معمولاً در مقابل

زلزله، مقاوم‌تر هستند.

به کار بندیم

یکی از فعالیت‌های زیر را به دلخواه انتخاب کنید و انجام دهید.

۱- به طور گروهی و با راهنمایی معلم درباره محل زندگی خودتان تحقیق کنید و گزارشی در این باره بنویسید. در این گزارش مهم‌ترین

ویژگی‌های طبیعی (موقعیت، آب و هوا، ناهمواری، رودها و...) و مهم‌ترین ویژگی‌های انسانی (جمعیت، زبان، دین، فعالیت‌های اقتصادی و...)

را ذکر کنید. اگر توانستید نقشه و چند عکس به گزارش خودتان ضمیمه کنید.

۲- مدلی از رشته کوه البرز مرطوب و خشک بسازید.

به طور گروهی با استفاده از خمیر یا مقوا، گچ و... مدلی بسازید و روی آن دامنه‌های شمالی و جنوبی البرز و دریای خزر را نمایش دهید.

۳- اگر به اینترنت دسترسی دارید با راهنمایی معلم به پایگاه استنادی استان محل زندگی خودتان بروید و اطلاعاتی درباره شهرستان‌های

استان و محل زندگی خودتان به دست بیاورید.

نام و نام خانوادگی:

پایه تحصیلی: هفتم متوسطه

نام درس: مطالعات اجتماعی

علوی

زمان پیشنهادی: ۶۰ دقیقه

نام کلاس:

مؤسسه علمی آموزشی علوی

تاریخ برگزاری آزمون: ۱۴۰۰/۰۸/۲۵

۳ نمره	مفاهیم و اصطلاحات داده شده را تعریف کنید. الف) تبعه؛ ب) مسئولیت؛ پ) همدلی؛	۵				
۲ نمره	نمودار داده شده را کامل کنید. وظایف جمعیت هلال احمر در زمان حوادث: ۱- در شرایط عادی: ۱- ۲- ۲-	۶				
۱/۵ نمره	به سوالات داده شده پاسخ کوتاه دهید. الف) آنچه که نشان می‌دهد هر فرد به کدام کشور تعلق دارد و فرزند چه کسی است چه نام دارد؟ ب) مادر همه قوانین که سایر قوانین در چارچوب آن تصویب می‌شود را نام ببرید. پ) کدام نهاد بر برگزاری انتخابات در کشور نظارت می‌کند؟	۷				
۱ نمره	به سوالات داده شده پاسخ کامل دهید. لیلا ۱۳ ساله است او همراه پدر و مادرش زندگی می‌کند او در پایه هفتم درس می‌خواند به نظر شما او در هر یک از نقش‌های زیر چه مسئولیتی دارد؟ (برای هر نقش دو مورد ذکر شود). ۱- نقش فرزند؛ ۲- نقش دانش‌آموز؛	۸				
۱ نمره	گزینه‌های درست را در جای مناسب قرار دهید. دریختن زیاله در سطل زیاله - بستن کمر بند ایمنی - ایستادن در صف اتوبوس - ممنوعیت عبور از چراغ قرمز،	۹				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>قانون</th> <th>مظرات اجتماعی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	قانون	مظرات اجتماعی			
قانون	مظرات اجتماعی					
۲ نمره	به این موقعیت‌ها توجه کرده و بگویید هر کدام چه پیامدهایی دارد؟ ۱) فردی که در آپارتمان زندگی می‌کند و سهم مشارکت خود را در هزینه‌های ساختمان پرداخت نمی‌کند. ۲) موتورسواری که به علت شلوغی خیابان ولرد پیاده‌رو می‌شود و از بین مردم عبور می‌کند.	۱۰				
۱ نمره	قوهی ملننه از چند بخش تشکیل شده فقط نام ببرید.	۱۱				
۰/۵ نمره	دو موسسه‌ای که با هدف همدردی به وجود آمده‌اند را نام ببرید.	۱۲				

نام و نام خانوادگی:

پایه تحصیلی: هفتم متوسطه

نام درس: مطالعات اجتماعی

علوی

زمان پیشنهادی: ۶۰ دقیقه

نام کلاس:

مؤسسه علمی آموزشی علوی

تاریخ برگزاری آزمون: ۱۴۰۰/۰۸/۲۵

بارم	سؤالات مطالعات اجتماعی نیم‌ترم اول هفتم متوسطه	ردیف
۲ نمره	<p>عبارات مرتبط را به هم وصل کنید. (در ستون 'ب' یک مورد اضافی است).</p> <p>الف (الف) داشتن شناسنامه و نام منسب (ب) دفاع از وحدت و استقلال کشور (پ) استفاده از خدمات مناسب پزشکی و بهداشتی (ت) شکوفایی توانایی‌ها و استعدادهای خود</p> <p>ب (۱) مسئولیت در برابر جامعه (۲) مسئولیت در برابر خود (۳) حقوق شهروندان (۴) حقوق فرزندان (۵) حقوق دانش‌آموزان</p>	۱
۲ نمره	<p>درستی یا نادرستی عبارات داده شده را مشخص کنید.</p> <p>الف) حقوق و تکالیف به منزله‌ی دو کفه‌ی ترازو هستند که باید تعادل آن‌ها حفظ شود. ب) اعضای جامعه در استفاده از حقوق خود آزادی مطلق و بی‌قید و شرط دارند. پ) تنها معیار شورای نگهبان برای بررسی قوانین تصویب شده در مجلس، قنون اساسی است. ت) جمعیت هلال احمر یکی از شکل‌های جدید همیاری و همدلی در جامعه امروز است.</p> <p>درست □ نادرست □</p>	۲
۲ نمره	<p>گزینه صحیح را انتخاب کنید.</p> <p>الف) با توجه به قوانین و حقوق افراد کدام گزینه درست‌تر است؟ (۱) حقوق فردی بر قوانین اجتماعی ملازم است. (۲) آزادی مطلق برگرفته از قوانین اجتماعی است. (۳) قوانین اجتماعی بر حقوق فردی ملازم است. (۴) قوانین اجتماعی برگرفته از آزادی مطلق است. ب) کدام نهادها به ترتیب قوانین عادی و قانون اساسی را تدوین و تصویب می‌کنند؟ (۱) مجلس شورای اسلامی - مجلس خبرگان (۲) شورای نگهبان - مجمع تشخیص مصلحت نظام (۳) قوه ملننه - شورای نگهبان (۴) مجلس خبرگان - قوه ملننه پ) امروزه چه عاملی موجب سرعت انتقال اخبار حوادث در مناطق مختلف شده است؟ (۱) رشد شهرنشینی (۲) گسترش وسایل ارتباطی (۳) افزایش جمعیت (۴) افزایش تعداد موسسات ت) قانون‌گذاران با توجه به چه اصولی بهترین قوانین را وضع می‌کنند؟ (۱) اصول اسلامی (۲) قنون اساسی (۳) رولبط و وظایف حکومت (۴) نیازها و موضوعات جامعه</p>	۳
۲ نمره	<p>جاهای خالی را با توجه به عبارات داخل پرانتز تکمیل نمایید.</p> <p>الف) ما در روابطی که به‌طور دائم با دیگران برقرار می‌کنیم دارای ..... هستیم. (مسئولیت - حقوق متقابل) ب) هرگاه مقررات به‌وسیله‌ی یک نهاد مانند مجلس تصویب شود ..... نام می‌گیرد. (قانون - حقوق شهروندی) پ) نمایندگان پس از انتخاب شدن برای شروع کار خود در مجلس به ..... می‌پردازند. (ادای سوگند - انتخاب رئیس مجلس) ت) دانشجویان و دانش‌آموزان می‌توانند در بخش ..... جمعیت هلال احمر به‌صورت داوطلبانه عضو شده و آموزش ببینند. (فوریت‌های پزشکی - سازمان جوانان)</p>	۴

۱. همدلی: یعنی ایله خود را به جای فردی که دچار حادثه شده بگذاریم و احساسات و شرایط او را درک کنیم.

۲. همپایری: یعنی پس از درک احساس فرد حادثه دیده به کمک او بایستایم.

۳. وسایل ارتباطی - محل و نقل

۴. سازمان مدیریت بحران کشور، جمعیت هلال احمر، سازمان آتش نشانی
موردیته های پیشگام (اورژانس)، نیروی انتظامی، بسیج، گروه های
داوطلب جهادی

۵. بجه یک قرارداد بین بجه گرد بجه شونده (بجه گذار) است. موسسه بجه گر،
تقدیمی کند در مقابل دریافت حق بجه از بجه شونده، خسارت های ناشی
از حوادث معین را جبران کند.

۶. بجه اجباری: یعنی طبق قانون ازاد باید این بجه ها را انجام دهند. بجه شنی ناشی
بجه اختیاری: ازاد طلب هر شونده که برای حوادث احتمالی از بجه استفاده کنند.

۷. طبق قانون، همه دارندگان وسیله نقلیه موتورسیکلت، باید با لیانه خود درسی خود را
برای حوادث جانر و مالی ناشی از تصادف بجه کنند تا در هنگام وقوع حوادث
بتوانند برای هزینه های درمان یا خسارت به اتموسیل از کمک های بجه
استفاده کنند.

همچنین بر طبق قانون، کلیه سازمان ها، سازمان بنگاه ها، شرکت ها،
کارخانجات و کارفرمایان، وظیفه دارند که کارمندان و کارکنان خود را در مقابل
حوادث ناشی از کار بجه کنند.

۵ رفیع نیاز مواد خواسته های انسان

۸ منابع طبیعی (گفتگاو معادن) جنگل ها، آب، خاک، جانوران و ...
سه مایه (منابع مالی، ماسین آلات، ابزار کار و زمین یا اسفمان)
سنیردی انسان (سنیردی انسان باید دانش و مهارت لازم را داشته باشد)

۹ کت روزی، هفتت، خودات

۱۰ سنیردی انسان: اکثر اوقات انسان سنیرد، چیزی تولید نمی کند اما می تواند استفاده
به زندگی ادا نه بدهند. به همین دلیل نقش سنیردی انسان در تولید بسیار مهم است. برای تولید
هر محصولی، سنیردی انسان باید دانش و مهارت لازم را داشته باشد.

۱۱ قوانین و مقررات - برجیب مشقات کالا - کالاهای قاچاق - استانوارد همنانیت

۱۲ مصرف گزایی یعنی اینکه بدون داشتن نیاز واقعی بخواهیم برای تفریح یا خودسازی و
مسیم در صحیفه ما دیگران کالاهای را بخریم. زد مصرف گزایی خلیه زد تحت تأثیر آگاهی های
تبلیغاتی یا دیگر گزایی قرار می گیرند. مصرف گزایی به اسراف من انجامد.

۱۳ مصرف گزایی / مصیبت زبیت

۱۴ با عمل بازبافت، از مواد می مانند (مانند کاغذ، مقوا، بوسی های تلفزی و سنیردی ...) می توان
دوباره مواد جدیدی تولید کرد.